

הדפיסו
להדלקת
הנרות
המשפחתית
ולמפגשי החג

מילה טובה
השראה, תובנות וכלים לחיים

ערוץ 7

מאירים ביחד

רעיונות והארות
סיפורים והפעלות
לכל המשפחה לחג החנוכה

הרב יוני (דיא)

"צריך שכל איש ידע ויבין שבתוכו דולק נר.
ואין נרו שלו, כנר חברו. ואין איש שאין לו נר.
וצריך שכל איש ידע ויבין שעליו לעמול ולגלות את אור הנר ברבים,
ולהדליקו לאבוקה גדולה ולהאיר את העולם כולו"
(הרב קוק)

שלום לכם,

הלילה נעשה ארוך, החושך מתגבר ועננים מכסים את השמים. ודווקא בתוך האפלה והכפור מופיע חג האור.

כי למרות שהחושך נראה מאיים ומפחיד, **אין לו מציאות משל עצמו**. הוא בסך הכול היעדר של אור.

ברגע שבא משהו ומדליק אור, אפילו נר אחד קטן - החושך הגדול מתפוגג ונעלם. זה גם טבעם של הדברים השליליים שבחיים - עצבות, דיכאון, חידלון וייאוש. הקיום שלהם אפשרי רק כאשר אין אור ושמחה. אך ברגע שהאור מופיע - הם נעלמים מאליהם.

כדי שזה ייקרה האור אינו צריך להשתמש בכוח או באיומים. הוא גם לא זקוק למאבקים ולמלחמות. הוא צריך פשוט **להיות שם**, להופיע, והחושך יעלם בעצמו.

עניינו של יהודי הוא להאיר את העולם.

זה מתחיל מעצמו ומשם מתרחב למעגלים הסובבים אותו.

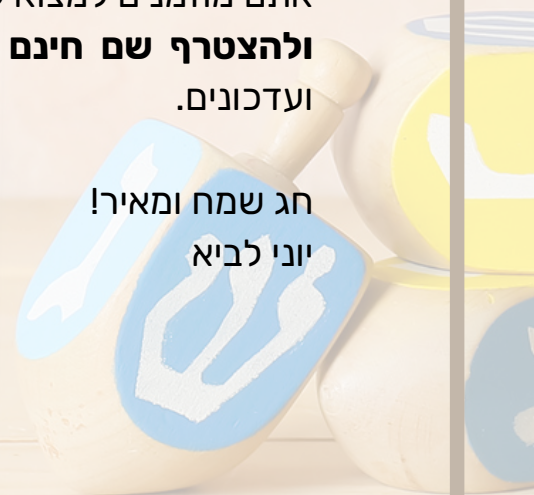
זה לא תלוי דווקא במעשים גדולים ומרשימים, אלא גם בהדלקות קטנות, יומיומיות ופשוטות. אם מתמידים בעקביות להיות **'מוסיף והולך'**, מה שהתחיל בצעד קטן מגיע רחוק מאד ומאיר את העולם.

החברת שלפניכם נועדה **לפתוח את הראש ואת הלב**, לעזור להבין קצת יותר את **ההארה הגדולה** של חג החנוכה. היא כוללת קטעי קריאה להתבוננות אישית או ללימוד בחברותא. לצידם צירפנו **הפעלות, חידות וסיפורים** למפגשי החג, וגם את **הילדים הקטנים** לא שכחנו.

החברת הזו ניתנת כשי **מוכן להדפסה** לחברי **מועדון ההורים שלנו**. יש לנו מפגשים מקוונים קבועים ושפע תכנים ורעיונות חינוכיים סביב מעגל השנה והחיים. הפעם רצינו לתת לכולכם טעימה מתוך זה.

אתם מוזמנים למצוא עוד חומרי תוכן באתר שלנו **'מילה טובה'** - Milatova.org.il, **ולהצטרף שם חנים** לתפוצה הקבועה שלנו בווטסאפ ובניוזלטר השבועי לתכנים ועדכונים.

חג שמח ומאיר!
יוני לביא

מה כבר יצא מפר קטן?

תארו לעצמכם ש'מכונת הזמן' הייתה מקפיצה אתכם 2,200 שנים לאחור, אל אותו רגע דרמטי בו נמצא פר השמן.

בהתחלה הייתה שמחה גדולה. "סוף סוף נוכל להדליק שוב את המנורה במקדש!".

אלא שאז קם מישהו, טיפוס רציונאלי ומחושב, ואמר לכולם כך:

"מה שווה בכלל להדליק ליום אחד אם מחר כבר לא יהיה לנו שמן?!"

בואו נחכה שבוע-שבועיים עד שייצרו שמן טהור חדש בכמות גדולה, ואז נוכל להדליק ברצף כמו שצריך.

חבל להתחיל בכלל בהדלקה של יום אחד. זה לא שווה כלום"

רק תחשבו איזה מזל שלא הקשיבו לו וויתרו על ההדלקה. היינו פשוט **מפסידים את הנס של חנוכה....**

והאמת היא, חברים יקרים, שהטיפוס הזה לא חי רק לפני 2200 שנה.

גם היום אנו פוגשים בחיים את הקול הפנימי הזה שלוחש לנו כל הזמן:

"עזוב, חבל להתחיל, אין לך סיכוי, זה לא ילך..."

מי יודע כמה סטארט-אפים מתו עוד לפני שנולדו בגלל הקול הזה. כמה סיפורי אהבה וכמה סיפורי הצלחה ירדו לטמיון בגללו.

כמה אומץ וגבורה צריך כדי לדחות אותו ולהאמין בערך של כל דבר קטן, של כל מעשה חיובי ואפילו של מחשבה טובה, ומי יודע, איזה אור גדול עוד יצמח מהם.

נס חנוכה מלמד אותנו להעריך את **הדברים הקטנים**. את הגרעינים שרק נשתלים. מהם יוכלו לצמוח, בעזרת ה', דברים מדהימים.

הידעת? סביבון

ראשונה הייתה הגננת עליזה שלימדה אותנו את השיר "סביבון סוב סוב סוב". היא לא ידעה לספר לנו שמקור הצעצוע המוזר הזה הוא דווקא בהודו העתיקה. רק בהמשך אומץ על ידי היהודים באירופה שהטביעו בו את האותיות נ,ג,ה,ש - המבטאות את המילים 'נס גדול היה שם', כלומר בארץ ישראל. כשהסביבון עלה איתנו מהגלות, החליפו את האות ש' ב-פ' של המילה 'פה'. עד היום חלוקות הדעות מי הממציא המבריק שהגה את השם 'סביבון', כי בתחילה היו שכינו אותו בשמות אחרים. ביאליק קרא לו 'כרכר', ומנדלי מוכר ספרים טבע את השם 'חזרזר'. אומנם סביבון הוא בסך הכול משחק ילדים, אבל חנוכה מלמד אותנו שההיסטוריה היא גלגל חוזר הסובב שוב ושוב, וגם הפעם הניסיון לפגוע בעם היהודי ובאמונתו נכשל. ישראל חי וקיים, ואת האימפריה היוונית אפשר למצוא רק בספרי ההיסטוריה.

הנס הטבעי ביותר

כל ילד בגן מכיר את השיר: "כד קטן, שמונה ימים שמנו נתן..." אבל אם נדייק הנס לא התרחש במשך כל שמונת הימים. כי הרי בתוך הפך הקטן שמצאו המכבים היה שמן שהספיק בצורה טבעית ליום אחד. בעצם הנס התחיל רק מהיום השני.

אם כך למה לא חוגגים שבעה ימים? מה הפלא שקרה ביום הראשון שמצדיק לעשות גם בו חג?

כדי לענות נשאל שאלה אחרת: מובן שכאשר השמן דלק יותר מיום אחד – כולם היו מופתעים ונרגשים – "כל העם אז התכנס, והכריז – אך זהו נס!!...". כל שכן לאחר יומיים, שלושה ושבעה ימים.

אך מדוע, בעצם, אנחנו לא מתרגשים **כבר מהיום הראשון?** מדוע זה נראה לנו מובן מאליו ששמן צריך בכלל לדלוך ולספק לנו אור?

התשובה לכך היא שפשוט **התרגלנו**. שכחנו שמדובר במתנה מהקב"ה, בחסד שכלל אינו מובן מאליו. כך לגבי השמן, וכך לגבי כל אותם חסדים אלוקיים יומיומיים העוטפים אותנו אך האדם אינו חש כלל צורך להודות עליהם. וכי מחויב הדבר שיהיו לנו עיניים? ושהן גם תראינה? וידיים, ורגליים ומערכת עיכול ועצבים המתפקדים באופן מדהים? האם היה חייב להיות שלתפוז יהיה גם ריח נעים וצבע, ולא רק טעם? ובכלל – למה שיהיה לו טעם? ועד שאנו שואלים על הטעם – נשאל על האוכל עצמו – וכי זה מובן מאליו שזכינו למקור פרנסה, לאוכל, לבית, למשפחה ולחברים אוהבים?

ניסים זה לא רק כאשר ים סוף נקרע לשנים פעם בכמה אלפי שנים. זה משהו שקורה **כל יום אינספור פעמים**, החל מהרגע בו אדם פוקח את עיניו ליום החדש, ועד לרגע בו הוא עוצם אותן על משכבו.

חנוכה הוא הזדמנות להיזכר בניסים שה' עושה, אך לא רק באלו החריגים שמחוץ לדרך הטבע. "על ניסיון **שבכל יום עימנו...** ערב ובוקר וצהרים". אז אמנם שבעה ימים הם על נס השמן המיוחד, העל-טבעי, אבל יום אחד נוסף נועד לזכור להודות **על הטבע עצמו**, על חסדי אלוקים התמידיים, הנסתרים, שלא עוזבים אותנו אף לרגע אחד.

מבצע חדש:

השנה במקום נרות מדליקים זיקוקים!

מה דעתכם שהשנה נעשה את זה...אחרת?", שאלתי אותם.

350 התלמידים הביטו בי בחשדנות מהולה בסקרנות.

זה היה אחד התיכונים החילוניים היוקרתיים בחיפה והוזמנתי לשם לשיחה לתלמידים שבוע לפני חנוכה.

"אדגים לכם למה אני מתכוון", אמרתי ושלפתי מהכיס **זיקוק**.
הדלקתי אותו וכל העיניים התמגנטו מייד אל הניצוצות הבוהקים.

"תראו, להדליק נרות חנוכה זה נחמד, אבל... **בקטנה**.

הם שקטים וצנועים, אתה מדליק ואחרי רגע בכלל שוכח שהם שם.

"אני חושב שלחנוכה מגיע יותר מזה!", אמרתי בהתלהבות, "תראו **מה עושים בחו"ל**. בואו, הם יודעים לחגוג כמו שצריך. אצלם זה לא חנוכה פצפונת שבקושי רואים. זה עץ אשוח גבוה ומוקף במתנות.

אצלם **מרימים זיקוקים לשמים**, מבעירים את האווירה.

תגידו לי אתם, זה לא יותר '**מדליק**'?"

עשרות ראשים הנהנו בהתלהבות.

"מה אתם אומרים", הוספתי כממתיק סוד, "שאתם ואני נרים השנה ביחד קמפיין:

במקום נרות מדליקים זיקוקים!

נדחף את זה ברשתות החברתיות, נכין סרטונים וויראליים, נסביר לאנשים שהרבה יותר 'מדליק' ועוצמתי זה להשתמש בזיקוקים במקום בנרו..."

השתתקתי פתאום מבלי לסיים את המשפט.

עוד לא גמרתי להציג את הרעיון הנוצץ, והזיקוק שבידי כבר **כבה** והפך למוט שחור ומפוחם...

החבר'ה הביטו בי באכזבה ורחש עבר בקהל.

"תראו, אחד השירים הכי מוכרים בחנוכה הוא '**באנו חושך לגרש**'.

חשבתם פעם, מי האור ומי החושך בסיפור הזה?", שאלתי.

"נו, ברור", עניתי מיד בעצמי, "אנחנו, היהודים, זה האור, והיוונים הם החושך.

אבל רגע, באמת הם החושך?

הרי התרבות היוונית הייתה מפותחת מאד והביאה לעולם הרבה אור:

דמוקרטיה, פילוסופיה, מתמטיקה, ארכיטקטורה, אסתטיקה, תיאטרון.

זה לא נראה כמו חושך".

החבר'ה הנהנו בהסכמה.

"אני חושב שהנקודה היא אחרת", המשכתי, "יש בחיים כל מיני דברים **מדליקים**.

אוכל טעים, רכב חדש, מסיבות, טיולים בחו"ל.

ויש בחיים גם דברים **מאירים**.

משפחה, חברים, אהבה, נתינה.

אין לנו שום דבר נגד דברים מדליקים", הדגשתי, "אבל חשוב **לשים אותם במקום הנכון**.

שימו לב **שכשאדם נפטר** אף אחד לא מדבר על הדברים ה'מדליקים' שעשה:

כמה פיצות ושווארמות אכל, באילו מסעדות יוקרה ביקר וכמה פעמים נסע לחו"ל.

מספרים על הדברים ה'מאירים' שהיו בחייו. על החסד והנתינה. איזה מין אבא וחבר הוא היה. על החותם שהשאיר בעולם.

ואולי גם זה", הוספתי, "חלק מהמאבק היהודי בתרבות יוון.

זו הייתה תרבות מרשימה ו'מדליקה' שסחפה אחריה רבים. היא ערכה מופעי ראוות ספורטיביים שמשכו אליהם עשרות אלפים.

מבצע חדש:

השנה במקום נרות מדליקים זיקוקים!

המשך

אבל חשוב שאנחנו לא נתבלבל לחשוב שהדברים המדליקים הם גם אלו שמאירים את החיים. ובמקרים שתהיה התנגשות ביניהם, צריך שנדע לבחור נכון ולהבחין מה העיקר ומה הטפל". לא הייתי בטוח אם החבר'ה הבינו עד הסוף למה התכוונתי, אז הוספתי דוגמא. "קחו, למשל, קשר בין גבר לאישה.

יכול להיות שבן או בת הזוג שפגשתי הרגע 'מדליק' אותי לגמרי ואני מתאהב בו תוך שניה. אבל השאלה החשובה היא: האם זה האיש שגם 'יאיר' לי את החיים? האם יש בו את האיכויות והתכונות שיאפשרו לנו לא רק להיות מאוהבים לחמש דקות, אלא אוהבים באמת ולבנות יחד חיים משותפים? אתם קולטים את ההבדל?"

באולם השתררה דממה ונראה היה שהם חושבים על הדוגמא האחרונה. "חנוכה מזמין את כולנו", סיימתי את דבריי, "לחפש את ה'אור' בחיים. לא להסתפק בזיקוקים נוצצים אבל שטחיים וקצרי טווח, אלא למצוא ולהעצים את הדברים שמאירים באמת את החיים שלנו. שלא רק מייצרים ברק בעיניים אלא שנותנים טעם עמוק ומשמעות לחיים. מה אתם אומרים? מה 'מאיר' את החיים שלכם?"

להיות שִׁמְשׁ

להיות יהודי זה להיות שִׁמְשׁ

זה להאמין שיש לך תפקיד ייחודי בעולם, ואם לא תעשה אותו – אין מי שיעשה אותו במקומך. זה לזכור כל הזמן שיש בך אור כל-כך נפלא שאתה פשוט לא מסוגל לשמור אותו רק לעצמך. זה להבין שיש בך אש שאם תחלוק אותה עם אחרים – הנר שלך לא יחסר במאומה, אבל האור שבעולם יוכפל ויתרבה.

להיות יהודי זה להיות שִׁמְשׁ.

אחד כזה שמוכן להיאבק בחושך, בקור וברוחות המנשבות, ומאמין בכל ליבו שגם שם אפשר להדליק אור גדול, ואדרבה – אור שדולק באפילה משמעותי הרבה יותר ונראה למרחקים.

בעולם שלנו מסתובבים הרבה נרות.

ביניהם לא מעט גפרורים – כאלו שבוערים לשנייה ומיד כבים ביניהם לפידים – שמושכים תשומת לב ועושים רעש, אבל מי שקצת מתקרב אליהם – נכווה וגם אינספור נרות סתמיים שדולקים שנים לעצמם מבלי לשאול אפילו פעם אחת: "עבור מי?" ו"לשם מה?" העולם זקוק כמו אויר לנשימה לנרות מסוג אחר. כאלו שבאמונה, במסירות ובענווה יסכימו לומר "הנני".

להיות שִׁמְשׁ.

האם אתה מוכן להיות כזה?

עשרה רעיונות מאירים למשפחה מדליקה

אתם הרי מכירים את זה. כל שנה אותו סיפור. ביום הראשון כולם מתלהבים. אחרי הכול, עברה שנה שלימה מאז הפעם האחרונה שזה קרה.

ביום השני יש כבר דז'ה-וו קטן, אבל עדיין עננת חגיגות אופפת את טקס הדלקת המשואות המשפחתי.

אבל ככל שחולפים ימי החג מגלים שיש יחס הפוך בין מספר הנרות לבין הזמן שלוקח לנו להדליק אותם... המפגש המרגש סביב החנוכיה הופך לריטואל סתמי וטכני שממצה את עצמו, ואפילו הסופגניות הריחניות כבר זוכות לרייטינג של מצות. אם בפך השמן המופלא, בכל יום נוסף הרגישו שהנס גובר והולך, אצלנו, למרבה הצער, נראה שהתחושה בדיוק הפוכה.

האם אפשר אחרת?

מסתבר שכן.

רגעי הקסם של הדלקת נרות החנוכה הם זמן מופלא ויקר ערך, וכדאי לנו מאוד למצות את הפוטנציאל האדיר הגלום בהם עד טיפת השמן האחרונה.

איך עושים את זה?

כבכל שנה אספנו למענכם כמה רעיונות יצירתיים שיכולים לשדרג את החג, ולהפוך את טקס ההדלקה לאירוע מיוחד, חוויתי ומרתק, עד שגם אנטייכוס הרשע כבר יתחרט על הרגע בו בחר להתחיל איתנו.

א. נר מחבר – האור של חנוכה פותח לבבות. אל תשמרו אותו רק לעצמכם. הרי מה זה "פרסום הנס" אם לא להגיע לכמה שיותר אנשים? אפשר ללכת על הקרובים והמוכרים (חברים לעבודה, שכנים), אך מומלץ בחום לעשות צעד נוסף ולצאת מן הבועה. חשבו דווקא על מי שאנחנו **לא רגילים להזמין בדרך כלל**. קשיש בודד שגר בקצה הרחוב, משפחה חילונית מהבניין הסמוך וכדו'. כדאי ליידע את האורחים שממש נשמח אם גם הם יהיו שותפים פעילים ויכינו משהו למפגש – הצגה, סיפור, דבר תורה וכדו'.

ב. דמי חנוכה – רושמים את השמות של כל בני המשפחה על פתקים ושמים בשקית. כל אחד שולף פתק ועד סוף החג הוא צריך לתת לו 'דמי חנוכה'. לא מדובר בכסף אלא במשהו אחר חמוד ומשמח (מתנות לדוגמא: עוגה, ציור, בייביסיטר, אירוח לשבת וכדו', וכל היצירתי יותר הרי זה משובח). עוד אפשרות: "חפש את המטמון" כשהאוצר הוא כד קטן המוחבא בבית, ובעזרת משימות מתקדמים בדרך למצוא אותו ולזכות בפרס.

ג. "מצוות חנוכה נר-איש-וביתו" (שבת כאב) – לגדולים יותר: כל אחד מקבל דף ובו שלושה ציורים – **איש, נר ובית**. כל אחד רושם לעצמו כמה מילים על כל אחד מהם:
 - מה המקום בו אני מרגיש **'בבית'**? (מקצועית, אישית).
 - מיהו האיש/ה שאני חושב עליו, שהייתי רוצה להתקרב אליו / מי האיש שנותן לי כוח, שהשפיע עלי?
 - מה ה'נר' שלי? מה מאיר אותי, מדליק אותי, מה עומד כנר לרגליי? איזה מקום בחיי הייתי רוצה להאיר? איך הוא נראה לפני ואחרי? איזה ספר שקראתי האיר את דרכי? מה פגשתי והאיר את עיניי במשהו שהיה נסתר ממני?

עשרה רעיונות מאירים למשפחה מדליקה

המשך

ד. "כל אחד הוא אור" - מכבים אורות, מפעילים מוסיקה נעימה ושליווה, ומדליקים נר במרכז החדר. אחד הנוכחים נוטל את הנר בידיו **ועליו להאיר תכונה טובה או מעשה טוב שראה במישהו אחר שנמצא בחדר**. מי שהאירו את התכונה שלו מקבל את הנר וממשיך הלאה להאיר את הבא בתור. אפשרות נוספת: כל אחד מאיר נקודה טובה ויפה שיש **בו עצמו** (מי שקשה לו לומר דברים טובים על עצמו שיזכור שאין כל סתירה בין להכיר את האיכויות שבך לבין מידת הענווה). אפשר לפנות אל המספר או אל מישהו אחר מהנוכחים ולבקש 'לקבל' ממנו את נקודת האור שיש בו, והוא ייתן 'טיפ' – תובנה או עצה שתאפשר לשני לקנות גם הוא את התכונה המדוברת. לסיום אפשר גם להצביע על נקודות אור שיש **במשפחה בכללה**. (אפשרות נוספת: כל אחד שמדבר מדליק **נר נוסף** ובסיום דבריו מניח אותו במרכז, כך שעם הזמן הנרות מצטברים והאור גדל).

ה. "נס גדול היה פה" - סבב **סיפורי ניסים**, קטנים וגדולים, שקרו לכם או למישהו שאתם מכירים. נקודה למחשבה: "על ניסוך שבכל יום עמנו" – האם רק דברים חריגים ולא טבעיים ראויים להיקרא נס, או שאולי עצם החיים הוא סוג של פלא? מה נוכל לעשות כדי לא לקבל אותם **כמובן מאליו**?

ו. עוד נושאים נפלאים שאפשר לעשות בהם סבבים של שיח ושיתוף:
- "להודות ולהלל לשמך הגדול" - אמירת תודה ופרגונים: משהו טוב שקרה לך היום ואתה מודה עליו. משהו רע שקרה לך לפני שנים והיום אתה רואה את הטוב שיצא ממנו. נצל את ההזדמנות להגיד תודה למישהו מהנוכחים.
- "גיבורים ביד חלשים" - איזה גיבור אתה מעריך במיוחד? מעשה גבורה שעשית ותסכים לשתף בו את כולם? האם ראית מעשה גבורה אצל אדם לא מפורסם שהרשים אותך?

ז. משחק האותיות: להעלות בכל ערב נושא הקשור למספר הנרות הדולקים.
 - בערב הראשון הנושא יהיה באות **א'**. למשל, "אבא ואמא". במרכז השולחן יהיו פתקים הפוכים. צבע אחד לילדים וצבע שני למבוגרים. לילדים יהיו שאלות כגון: 'כשתהיה אבא, במה אתה חושב שתהיה דומה לאבא שלנו ובמה שונה?', למבוגרים תהייה שאלות על הסיפוק והשמחה שבתפקיד ההורי וגם על המקומות הקשים. וגם: 'במה אתם רוצים שהילדים יהיו דומים לכם כשהם יהיו הורים, ובמה תשמחו שהם יתפקדו אחרת?'.
 - ביום השני, באות **ב'**, הנושא יכול להיות למשל 'בנים ובנות'. האם אנחנו רואים בבית הבדלי אופי בין בנים ובנות? אילו דברים מיוחדים יש בלהיות בנים/בנות? האם לפעמים היה בא לכם להתחלף?
 - ביום השלישי הנושא יכול להיות 'גדולים'. במה כל אחד רוצה לעסוק כשהוא יהיה גדול? האם גם לאבא ואמא יש תכונות לכשהם יהיו גדולים? מהו אדם גדול בעיניך?
 - ביום **ד'** הנושא יכול להיות דלות. במה אנחנו מרגישים דלים ומה אנחנו יכולים לעשות בקשר לכך. אפשר גם 'דמיון'. מתי הדמיונות עוצרים ומסבכים אותנו ומתי הם נכס שמרחיב את חיינו הרוחניים.
 - וכך הלאה בשאר הימים (למשל: **הוקרה/הנאה/הפתעה, ויכוח/וירטואלי/ותרנות, זכרונות/זהירות, חלומות/חזון** – לבחור נושא ולחבר עליו שאלות מתאימות).

עשרה רעיונות מאירים למשפחה מדליקה

המשך

ח. מעוז צור – כמה מנגינות אתם מכירים להימנון הבלתי רשמי של חנוכה? צמד המילים האלו מעלה ביוטיוב **עשרות** (!) ביצועים מקסימים ומרגשים. לא חייבים ללכת בכל יום על לחן חדש, אבל כדאי לנסות מידי פעם להתחדש בסגנונות שלא הכרנו. המנגנים שביניכם ימצאו בקלות ברשת תווים או אקורדים לשירי חנוכה.

ט. ספרים, רבותיי, ספרים – משנה לשנה אנו מתברכים בחומרי קריאה ולימוד חדשים. על רגל אחת נמליץ על **'מגילת חנוכה'** – ד"ר חגי בן ארצי מביא את הסיפור המלא של החג בגירסה שלא הכרתם (מחולק לשמונה פרקים, אחד לכל יום!). הרב אליעזר מלמד כדרכו ב"**פניני הלכה**" חלק 'זמנים', משלב הלכות החג והרעיונות שמאחוריהם. נוסיף את **'יום יום חג'** (של הרב ישראל הס), **לב השמים** (ר' שלמה קרליבר), ובכיוון החסידי – קובץ **'בנתיבות החסידות'** ו'**נתיבות שלום**' הידוע. עבור הילדים נמליץ על הקומיקס **'הגיע הזמן'**, ולכולם – **'חנוכה לכל המשפחה'** עם סיפורים, משחקים ופעילויות.

י. עוד רעיונות: חידות לחנוכה – חיפוש מהיר ברשת מעלה עשרות דפי חידות מגוונים * **לימוד תורה** – הרי מה רצו היוונים אם לא "להשכיחם תורתך"?! זו ההזדמנות שלנו להראות שהם הפסידו. קבעו חצי שעה של לימוד משותף בחברות בין בני הבית * אם לא קר מידי בחוץ צאו לסיבוב קצר ותראו תערוכת חנוכיות מרהיבה בבתי השכונה * **סיור** לקברות המכבים או **טיול** בסימן חנוכה – ביקור בבית בד, מפעל נרות או מאפייה * דיון בנושא **תרבות יהודית** מול תרבות מערבית * **ערב יצירה** לילדים: טיפוטפי נרות, הדבקת כדים, הכנסת סביבונים * הזמנת **מרצה אורח**: סיפור גבורה מפי לוחם/ניצול שואה, אדם עיוור המספר על האור שבחושך, היסטוריון שיספר על תקופת המכבים, מופע להטוטי אש * **ערב סיפורי חנוכיות** – כל אחד מביא חנוכיה ישנה ומספר את סיפורה.

לסיום נעיר, שלא חייבים בכל ערב לשלב אטרקציה חדשה, בפרט אם זה מעמיס ומלחיץ. הדלקה **פשוטה וקצרה** יכולה להיות לפעמים הדבר הנכון והמתאים ביותר. עצם המפגש המשפחתי שווה הרבה מאוד.

ודבר אחרון וקריטי להצלחת האירוע – **נתקו ניידים כל עוד הנרות דולקים**. השיחות, הווצאפים והסלפים יחכו. עכשיו אנחנו מוארים במשהו גדול בהרבה.

חנוכה שמח!

שו"ת חנוכה

אנחנו גרים בקומה 15 של בניין גבוה. איפה צריך להדליק את החנוכיה?

« אם יש בנינים גבוהים מולכם ומהחלונות שלהם ניתן לראות את החנוכיה שלכם - הדליקו על אדן החלון. אם אין מי שרואה דרך החלון - הדליקו בתוך הבית.

לפעמים אני מסיים לעבוד ממש מאוחר. מה נעשה עם הדלקת הנרות?

« אם האיחור אינו מאוד גדול ואתה מגיע עד סביבות השעה שמונה מוטב שבני המשפחה ימתינו לך ותדליקו יחד. אך אם אתה חוזר מאוחר יותר כדאי שבזמן הדלקת הנרות אשתך תדליק בברכה יחד עם הילדים ותכוון לא להוציא אותך ידי חובה, וכשתחזור הביתה - תדליק בעצמך בברכה כל עוד אחד מבני הבית ער ושומע אותך מברך.

כשצריך להדליק מלבד נרות חנוכה נרות נוספים (של שבת או של הבדלה) - מה מדליקים קודם?

« בערב שבת מדליקים קודם את נרות החנוכה, ושמים בהם די שמן או נרות גדולים, כך שימשיכו לדלוק לפחות חצי שעה אחר צאת הכוכבים. במוצאי שבת יש מנהגים שונים האם קודם עושים הבדלה ונפרדים מהשבת ולאחר מכן נרות חנוכה, או שאומרים "ברוך המבדיל בין קודש לחול", מדליקים נרות חנוכה ואז הבדלה. שני המנהגים טובים.

אשתי ואני נוסעים להתארח בשבת אצל ההורים שלה. מה נעשה עם ההדלקה?

« כיוון שאתם נשארים לשבות שם, בית ההורים נחשב כביתכם, ואתם יכולים לצאת ידי חובה בהדלקה שלהם (נוהגים לתת לבעל הבית פרוטה כדי להיות שותפים איתו בשמן/בנרות). למנהג האשכנזים שכל אחד מדליק חנוכיה לעצמו, אתם יכולים להדליק אצלם חנוכיה משלכם בברכה. אם סידרו לכם דירה נפרדת להתארח בה - לכל המנהגים, נכון להדליק שם נרות בברכה.

במוצאי שבת אנחנו חוזרים לביתנו - האם להדליק בבית שהתארחנו בו או לחכות ולהדליק בבית שלנו כשנחזור?

« אם אתם חוזרים בשעה מוקדמת הביתה - תמתינו ותדליקו בבית שלכם. אם חוזרים ממש מאוחר כשכבר אין אנשים ברחוב - הבית שלהם נחשב כביתכם בעת ההדלקה, ותעשו כמו שעשיתם בערב שבת. אם חוזרים בשעת ביניים - לבחירתכם האם להדליק אצלם או בביתכם.

ביום ראשון בערב יתקיים בעבודה שלי אירוע חגיגי של הדלקת נרות. בתור ה'דוס' שבחבורה ביקשו ממני להדליק ולהגיד משהו. האם מותר להדליק בברכה?

« נחלקו הפוסקים. יש אומרים שהתקנה להדליק בברכה היתה רק בבית, ולכן במקומות אחרים לא ניתן לברך. ויש אומרים, וכך נוהגים להלכה, שכיוון שיש שם פרסומי ניסא ומן הסתם נוכחים גם כאלו שלא ידליקו כלל בביתם - טוב להדליק שם בברכה. בכל אופן אינך יוצא ידי חובה בהדלקה הזו, ועליך להדליק שוב בברכה עם משפחתך כשתחזור הביתה. בהחלט כדאי לנצל את ההזדמנות ולומר כמה מילים של השראה וחיזוק לנוכחים.

*תזכורת: להוסיף בתפילת שמונה עשרה ובברכת המזון - **על הניסים**.

קול מן השמים

כשאריאל התקבל לעבודה כסוכן מכירות הוא שמח מאוד. משכורת יפה עם אפשרות לבונוסים, רכב צמוד ועבודה מאתגרת. ממש חלום שהתגשם.

רק דבר אחד העיק עליו – הנסיעות. לבלות כל יום כארבע שעות על הכבישים בנסיעות ללקוחות בכל הארץ זו משימה לא פשוטה בכלל. מה גם שצריך לחשוב על דרך חיובית להעביר את הזמן הרב הזה. האם כדאי להאזין לתוכניות אקטואליה ופוליטיקה ברדיו? אולי מוטב לשמוע מוזיקה מעוררת?

אריאל בחר באפשרות שלישית. הוא ינצל את הזמן לשמיעת שיעורי תורה מוקלטים. כך יהפוך את הרכב לסוג של 'בית מדרש' ויקיים מצוות "ובלכתך בדרך".

הוא חיבב במיוחד של שיעוריו של האדמו"ר מקלויזנבורג זצ"ל, יהודי מופלא ומעורר השראה, שאיבד בשואה הנוראה את אשתו ואחד עשר ילדיו. הרבי עלה לארץ שם נישא מחדש והקים אימפריה גדולה של תורה וחסד שעמד בראשה במשך עשרות שנים. שיעורי התורה שלו היו מרתקים ומשכו רבים, ואריאל השיג הקלטות ישנות שלהם מלפני שלושים שנה כדי להאזין להם בנסיעות.

*****

באותו יום חמישי ערב אריאל היה בדרכו הביתה אחרי יום עבודה מתיש. הוא הרגיש את העייפות משתלטת עליו וכבר ספר את הדקות עד שיגיע הביתה ויצטרף לאשתו וילדיו לארוחת הערב. כדי לא להירדם הוא הגביר את הווליום וקולו של הרבי הדהד בחלל המכונית. לפתע נשמעה צפירה חזקה. לאריאל לקח שבריר שניה לקלוט את המצב.

הוא נרדם!

הרכב שלו דהר במהירות 100 קמ"ש ישר לתוך הצומת, כשלפניו אור אדום ומשאית ענקית חוצה אותו. בעוד רגע הוא עומד להתנגש ולהתרסק על חלקה האחורי. הצפירה החזקה הקיצה אותו משנתו ובשנייה האחרונה הוא התעשת. אריאל סחט בכל כוחותיו את דוושת הבלם תוך כדי שהוא מושך את ההגה שמאלה כדי למנוע את ההתנגשות הקטלנית. הסובארו הכחול חלף סנטימטרים ספורים בצמוד לחלקה האחורי של המשאית הענקית ובנס לא התנגש בה. אריאל עצר בצד הדרך המום, כשליבו דופק בקצב מטורף. הוא הסתכל במראה וראה את המשאית מתרחקת, כשהנהג שלה כלל לא מודע לאסון שנמנע רק לפני רגע. אריאל הביט ימינה ושמאלה והסתכל במראות כדי לחפש את הנהג האחר שצפר לו בשנייה האחרונה, העיר אותו והציל את חייו.

בכל האופק לא נראה זכר לאף רכב.

'מי זה היה?!', תמה מיכאל, 'מהיכן הגיעה הצפירה שנתנה לי את החיים במתנה?'

רעיון הבריק במוחו. הוא הריץ את הקלטת השיעור עשרים שניות לאחור... ברכב הדהד קולו הצלול של האדמו"ר שמסביר במתק את הגמרא, כשלפתע נשמעה צפירה ברקע. רכב שעבר ברחוב הסמוך לבית המדרש צפר מסיבה כלשהי, והקול נכנס להקלטת השיעור שהתרחש לפני שלושים שנה.

אריאל היה בהלם.

זו בדיוק הייתה הצפירה שהעירה אותו ברגע הגורלי והצילה את חייו.

קול מן השמים

המשך

אריאל אינו יחידי. כולנו שומעים מידי פעם סיפורי השגחה שמותירים אותנו בפה פעור ולב שמחסיר פעימה. מה זה עושה לנו? האם אנחנו לוקחים משם משהו הלאה להמשך החיים? שאלה טובה.

הנה נקודה אחת ששווה לחשוב עליה:

כל מקרה כזה שמגיע לידיעתנו הוא רק **קצה קרחון לאינספור אירועים מופלאים אחרים**. טביעות אצבע של אלוקים בחיינו, שאיננו מודעים אליהם וייתכן שלעולם לא נהיה.

חנוכה, חג הניסים והנפלאות, הוא זמן נהדר לפקוח את העיניים, לפתוח הלב ולאור הנרות להודות לה' "על ניסוך שבכל יום עימנו". על כל אותן ניצוצות של אור השזורות בחיינו, ואנו מקבלים בהן דרישת שלום משמם. האם נדע לשים לב אליהם?

חנוכה במינוס ארבעים מעלות

נתן שרנסקי נאסר בשנת 1977 בבריה"מ על פעילותו הציונית והתעקשותו על זכותם של היהודי לעלות לישראל. הוא נשלח לשמונה שנים במחנה שבויים בסיביר. לאחר מחאה ציבורית מתמשכת במערב, שבראשה עמדה אשתו אביטל, שוחרר נתן שרנסקי לאחר שעלה לארץ ייסד מפלגת עולים וכיהן בכמה תפקידים ציבוריים.

חג החנוכה התקרב. באותו זמן הייתי היהודי היחיד בשטח הכלא, אולם משהסברתי שחנוכה הוא חג של חירות לאומית, של השיבה לתרבות העצמית מול התבוללות כפויה, שאר האסירים החליטו לחגוג אותו עמי. הם אפילו הכינו לי מנורת עץ, קשטו אותה ומצאו כמה נרות. בערב הדלקתי את הנר הראשון וקראתי ברכה שחיברתי לרגל האירוע. תה נמזג והתחלתי לתאר את המאבק ההרואי של המכבים להצלת עמם מעבדות. לכל 'זק' (שבוי במחנה כפיה סובייטי) שהקשיב, הייתה לכך משמעות אישית. ברגע מסוים הופיע הקצין התורן בצריפים. הוא עשה רשימה של כל הנוכחים אך לא התערב. בכל אחד מערבי החג שלאחר מכן, הוצאתי את המנורה שלי, הדלקתי את הנרות והקראתי את הברכה המתאימה. אז כיביתי את הנרות, כי לא היו לי נוספים. גבריליוק, משתף הפעולה שדרגשו היה סמוך לשלי, הביט ומדי פעם רטן "ראו אותו, עשה לעצמו בית כנסת, ומה אם תפרוץ שריפה?".

בלילה השישי של חנוכה הרשויות החרימו את המנורה שלי על כל נרותיה. רצתי לקצין התורן לברר מה קרה. "מתקן הנרות היה עשוי מרכוש המדינה; זה אינו חוקי. יכולת להיענש על כך בלבד, ושאר האסירים מתלוננים. הם מפחדים שתפרוץ שריפה". התחלתי להתעקש. "בעוד יומיים חנוכה תסתיים ואז אשיב לך את 'רכוש המדינה'. 'עכשיו, מכל מקום, זה נראה כאילו שאתם מנסים למנוע ממני לחגוג את החגים היהודיים". הקצין התורן החל להתלבט.

חנוכה במינוס ארבעים מעלות

המשך

הוא התקשר לממונה עליו וקבל את תשובתו: "מחנה אינו בית כנסת. לא נרשה לשרנסקי להתפלל פה". התפלאתי על התשובה גלוית הלב ומייד הכרזתי על שביתת רעב. בהצהרה לאחראי הראשי מחיתי על הפגיעה בזכויותי הדתית והלאומיות, וכנגד הקג"ב (השרות החשאי הסובייטי) על התערבות בחיי הפרטיים. כשאתה פוצח **בשביתת רעב** בלתי מוגבלת אינך יודע מתי וכיצד היא תיפסק. האם באותו זמן הרשויות מעונינות לשים קץ מידי לכך או שלא אכפת להן כלל?

בעוד מספר שבועות משלחת ממוסקבה צריכה הייתה להגיע למחנה, דבר שלא ידעתי באותו זמן. הרשויות, יש להניח, היו מאד מודעות לכך, מה שמסביר מדוע זומנתי למשרדו של רב סרן אוסין יומיים אחר כך, בערב. אוסין היה איש שמן ועצום בערך בגיל חמישים בעל עיניים קטנות ועפעפיים נפוחים הנראה שמזה זמן רב איבד עניין בכל דבר מלבד אוכל. אך הוא היה אמן בתככים שעזרו לו בהצלחה להתגבר על מתחריו בדרך להשגת קידום. בתקופה הקצרה בה שהיתי במחנה, כבר הספיק להשתתף במספר סקנדלים ותמיד הצליח להפיל את התיק על הכפופים לו. יכולתי לראות שהוא נהנה להשליט את כוחו על השבויים ולראותם סובלים. אך הוא לא יכל לשכוח שאלה הם השבויים שבזכותם הגיע למעמדו, וידע איך לסגת בשעת משבר. אוסין שלח חיוך נדיב לעברי בנסותו להניאני מלשבות רעב. הוא הבטיח שידאג לכך אישית, שבעתיד אף אחד לא יפר את זכותי להתפלל ושלא יהיה זה עניין של הק.ב.ג. "אז מה הבעיה" אמרתי. "השב לי את המנורה כי הערב זהו הלילה האחרון של חנוכה. תן לי לחגוג כעת, ובהתחשב בהבטחותיך לגבי העתיד, אפסיק את שביתת הרעב". אוסין סירב. הוא לא רצה לסגת בפני כל המחנה. ואז עלה במוחי רעיון. "שמע" אמרתי, "אני בטוח שהמנורה אצלך איפהשהו. חשוב לי מאד לחגוג את הלילה האחרון של החג. למה שלא תיתן לי לעשות זאת כאן, כעת, אתך? השב לי את המנורה אדליק את הנרות ואברך ואם הכל ילך כשורה אפסיק את שביתת הרעב". אוסין חשב לרגע ומייד הופיעה המנורה המוחרמת ממכתבתו. הוא זימן את גבריליוק שהיה בתפקיד במשרד ושלחו להביא נר גדול. "אני זקוק לשמונה נרות" אמרתי. (למעשה הייתי זקוק לתשעה, אך בכל הנוגע לטקסים יהודיים הייתי אז טירון). גבריליוק הוציא סכין והחל לחתוך את הנר למספר נרות קטנים. אך זה לא הצליח. הסכין הייתה קהה מדי. ואז, אוסין שלף סכין כיס משובצת ובזריזות חתך לי שמונה נרות. "לך אקרא לך מאוחר יותר" הוא אמר לגבריליוק. גבריליוק פשוט ציית להוראות. הוא היה איש זועף וקודר ומה שראה בטח הכעיס אותו. ארגנתי את הנרות וניגשתי למתלה לקחת את כובעי, תוך כדי שאני מסביר לאוסין ש"במהלך התפילה עליך לעמוד חבוש בכובעך ובסוף לומר 'אמן'". הוא חבש את מצחיית רב הסרן שלו והזדקף. הדלקתי את הנרות וקראתי תפילה שלי בעברית שהייתה משהו כזה בערך: "ברוך אתה א-דוני על שנתת לי לשמוח ביום חנוכה זה, חג שחרורנו, חג שובנו לדרך אבותינו. ברוך אתה א-דוני על שנתת לי להדליק את הנרות הללו. ולוואי ואזכה להדליק נרות חנוכה פעמים רבות בעירך ירושלים, עם אשתי אביטל, משפחתי וחברי". הפעם, תחת הרושם של מראו של אוסין עומד צייתן, הוספתי בעברית: "שיגיע היום בו כל אויבנו שהיום מתכננים להשמידנו, יעמדו לפנינו, ישמעו את תפילותינו ויאמרו 'אמן'". 'אמן' אוסין ענה אחרי כהד. הוא נאנח בהקלה, התיישב והסיר את כובעו. למשך זמן מה הבטנו בשקט בנרות הבווערים. הם ניתכו במהירות והשעווה החמה נשפכה בנחת על פני הזכוכית שעל השולחן. ואז, אוסין תפס את עצמו, זימן את גבריליוק ובגסות הורה לו לנקות הכל. חזרתי לצריפים בהתרוממות רוח והאסירים הכינו תה וחגגו בשמחה את סוף החנוכה. באופן טבעי, סיפרתי להם על "גיורו" של אוסין מה שהפך במהרה לשיחת היום במחנה. גיליתי שנקמה הייתה בלתי נמנעת, אבל גם ידעתי שהיו להם מספיק סיבות אחרות להעניש אותי.

(מתוך הספר 'לא אירע רע' של נתן שרנסקי)

חידון א' ב' לחנוכה

- א. מבניו של מתתיהו שנהרג ע"י פיל.
- ב. היכן נמצא פך השמן הקטן?
- ג. כך מכונה יוחנן
- ד. באיזה צד בבית המקדש הונחה המנורה?
- ה. תפילת הודיה שמוסיפים בחנוכה.
- ו. השלימו: "לְעֶמְךָ יִשְׂרָאֵל עָשִׂיתָ תְּשׁוּעָה גְדוֹלָה — כְּהַיּוֹם הַזֶּה".
- ז. השמן המובחר להדלקה מכל השמנים. פריו משבעת המינים.
- ח. היכן מוזכר בפיוט 'מעוז צור' נס קריעת ים סוף?
- ט. ר"ח שחל במהלך החג.
- י. כינויו היה מכבי
- כ. בחותמו של מי היה חתום פך השמן.
- ל. השבט שלא הקריב בקורבן הנשיאים.
- מ. אבי החשמונאים.
- נ. שמו של אחד המצביאים היונים שהובס ע"י המכבים.
- ס. עגלגלה, מלאה ריבה מתוקה נאכלת בימי חנוכה.
- ע. תפילה שמוסיפים בברכת המזון ובמודים.
- פ. מקום הנחת החנוכיה.
- ק. קוראים בתורה בימי חנוכה.
- צ. זמן הדלקת נרות לשיטת השו"ע.
- ר. פרסום הנס הגדול ביותר הוא...
- ש. מְבָרְכוֹת חנוכה.
- ת. אחד האיסורים בחנוכה

בהצלחה!

רשמה: זיוה מונסונגו

חידות בציורים

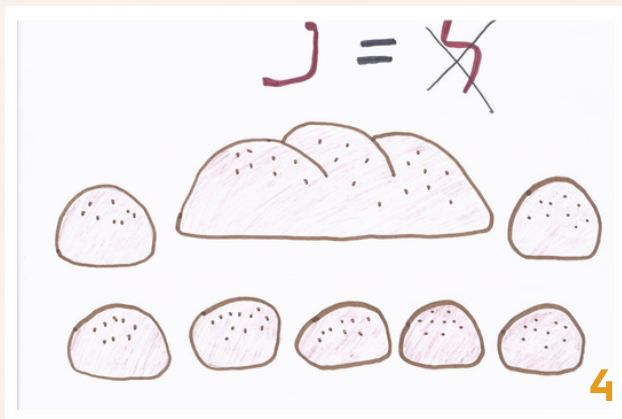
כל ציור רומז למושג הקשור לחנוכה.
האם תצליחו לגלות אותו?

2

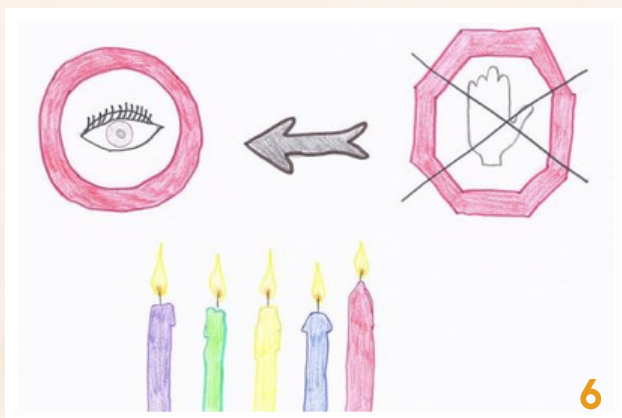
1

4

3

6

5

5. חינה, 4. ימים, 3. קידוש, 2. חנוכה, 1. חנוכה.
לכל סמל לא סמל שמשמש עומד ולא 6. חנוכה.

רנע, אם החג הוא שמונה ימים זה אומר שיש גם שבת בתוכו, לא? אז מדליקים בעצם גם נרות שבת וגם נרות חנוכה ביחד?

לא ביחד, אלא בזה אחר זה. קדם נרות החג ואז נרות שבת. במוצאי השבת יש לנו שוב הדלקה כפולה וכאן יש מנהגים שונים – יש כאלו שקדם עושים הבדלה ואז מדליקים את נרות החנוכה ויש כאלו שאומרים "ברוך המבדיל בין קדש לחל" ומדליקים נרות חנוכה ורק לאחר מכן הבדלה.

הרב, אתה יודע מה הדבר שאני הכי אוהב בחנוכה? (חוץ מלצלל ספגניות, כמובן)

אני מנחש: דמי חנוכה!

איך ידעת? אצלנו מקבלים פעמים. גם מאבא ואמא וגם מסבא יוסי.

נהדר ומה אתה עושה עם הכסף?

היה בא לי לקנות בו מלא ממתקים – חמוצאים, קרמבואים, ארטיקים, אבל אני מתגבר ושומר אותו בקפת חסכון שיש לי במנרה. יום אחד כשיהיה לי הרבה כסף – אוכל לקנות בו דבר גדול ושנה יותר.

כל הכבוד! אתה מתנהג בחכמה וההתאפקות שלך מגלה גם על גבורה. ממש כמו המכבים בימים ההם בזמן הזה. גם הם היו צריכים גבורה גדולה אל מול הצבא היווני הענק וגם להשתמש בחכמה בתחבולות כדי לנצח בקרב.

ילדים חמודים אמנם לא יוצאים למלחמה עם חרבות וחצים, אבל לכל אחד יש בחיים הרבה הזדמנויות להיות גבור ולעשות את הדבר הטוב והנכון ולא דוקא את הדבר הקל והנוח. למשל, כשאבא או אמא מבקשים עזרה ואני בדיוק באמצע משחק. או כשאבא לי להניד דבר על מישור, אבל אני יודע שזה לשון הרע ואני מתגבר ומתאפק.

ואי, הרב יוני, תודה רבה על כל התשובות. אני ממש מתרגש ומחכה שחנוכה כבר יבוא, ואז גם יחגגו לי יום הולדת... 🥳

מזל טוב!!! איזה יפי. עכשו אני מבין למה קוראים לך נריה – כי נולדת בחג של הנרות. אז לסיים אוסיף דבר חשוב: להדליק נרות זה מקסים אבל צריך זהירות גדולה כשמתעסקים עם אש. כתוב בתורה "ונשמרתם מאוד לנפשותיכם" ויש לנו חובה להזהר כשמתעסקים עם דברים מסכנים. שאף אחד לא יקבל, חלילה, כויה, או שלא תפרץ בבית שרפה בגלל הנרות. צריך לקיים את המצוה בשמחה, תוך השגחה של ההורים כדי שנגזר לחגג בעזרת ה' ביחד את חנוכה עוד הרבה שנים.

שלום הרב יוני. קוראים לי נריה ואני בן 8. היה לנו וכוח גדול בבית ורצינו לשמע מה דעתך איזו ספגניה טעימה יותר, עם רבה או בלי רבה? 😊

זו באמת שאלה רצינית ויש בזה דעות שונות. אני, למשל, מעדיף עם רבה אבל הילדים שלי מעדיפים בלי. מי צודק? על כך אומר הפתגם "על טעם נריח אין להתוכח". לכל אחד יש את הטעם שלו והוא יאכל את מה שהוא אוהב.

ומה לגבי הדלקת נרות – הילדים שלך מדליקים נרות בחנוכה משלהם?

הדבר הזה כבר לא תלוי בטעם האישי אלא במנהג. יש הנהגים שכל אחד מבני הבית מדליק חנוכה, כולל הילדים. ואצל אחרים, ראש המשפחה מדליק חנוכה אחת ומוציא את כלם ידי חובה.

אבל יש משהו מבלבל בנרות. אני תמיד סופר אותם כדי לדעת באיזה יום של חנוכה נמצאים, ותמיד יוצא שיש נר אחד מיותר 🕯️. נגיד, ביום הראשון יש שני נרות, ביום השני יש שלושה. למה?

זה בגלל השמש. יש קדשה בנרות החנוכה ואסור להשתמש בהם לדברים אחרים, למשל, לקרא ספר או לשחק לאורם. זו הסבה שאנחנו מדליקים נר נוסף, שקרוי שמש, ומניחים אותו במקום נפרד ונבוא מהשאה כך שנוכל להשתמש באור שלו ולא בנרות החנוכה.

לכן, נריה, כשאתה רוצה לדעת איזה יום של החג – ספר את שאר הנרות מלבד השמש ותדע.

הרב יוני, יש בחנוכה דבר מוזר... מצד אחד יש בו מצוה להדליק נרות ובבית הכנסת אומרים הלל. מצד שני, הוא לא כמו שבת או פסח שאסור לנסע במכונית ולהדליק אש. אז זה חג או לא חג? 😊

שאלה נהדרת. השבת ורב החגים שלנו כתובים בתורה ונתנו לנו על ידי הקדוש ברוך הוא. חנוכה ופורים, לעומת זאת, הם חגים שנקבעו על ידי חכמי ישראל לזכר נצחוננו על היננים ונס פך השמן – בחנוכה, וההתגברות על המן הרשע בפורים. לכן יש לחגים הללו כללים שונים. בכל אופן, גם בהם אנחנו שמחים ומודים לה על הטוב שעשה לנו.

וגם עושים חפץ מבית ספר!!!! 😊

לא לגמרי. ביום הראשון של החג עוד יש למודים אבל לאחר מכן כבר יוצאים לחפש. ובכל זאת תזכר שמה שהיונים רצו לעשות לנו הוא להשכיח מאתנו את התורה. לכן חשוב שגם אם לא הולכים לבית ספר – נקדיש זמן בתוך החג ללמד את ספור החג וההלכות שלו. בבית שלנו, משפחת לביא, אנחנו מקדישים את הזמן שהנרות דולקים למשחקים משפחתיים, לספורים וללמוד משנתך.

טניה, איזה נר היום?

(קרדיט לתמונה: ראובן קופצ'ניסקי)

לפני כמה ימים ביקר ח"כ יולי אדלשטיין בבית הספר "לציון ברינה" בביתר עילית. כך הוא סיפר לתלמידים: זה קרה ב-19 בדצמבר 1984, היום שבו הוא נידון למאסר של שלוש שנות עבודת פרך במחנה כפייה סובייטי בדרום סיביר. הסעיף הרשמי היה "החזקת סמים", אבל הסיבה האמיתית הייתה הפעילות הציונית והיהודית שלו.

"זה היה אחרי שלושה חודשים שבהם הייתי בצינוק", סיפר אדלשטיין לתלמידים. "הגעתי לבית המשפט להקראת גזר הדין. האולם היה מלא כולו בשוטרים ואנשי ביטחון. במשפט רגיל מותר לקרובי המשפחה לבוא, אבל הם מילאו את כל המושבים באנשי ביטחון כדי שלבני משפחתי לא יישאר מקום. רק אשתי ואמי הצליחו להיכנס".

אחרי גזר הדין הקיפו את אדלשטיין בן ה-26 אנשי משטרה רבים ועמדו להחזיר אותו לתא המעצר. בדרך הוא הצליח איכשהו לדחוף את הראש מבעד לטבעת האבטחה. היה לו משפט אחד לומר לאשתו, שאותה לא ראה כאמור שלושה חודשים ומי יודע בעוד כמה שנים יראה אותה שוב. ומה היה המשפט שבער לו לצעוק ברגע הזה? ובכן, זה היה המשפט: "טניה, איזה נר זה היום?"

אנשי הביטחון הרוסים חשבו שדעתו של האסיר, ששמע כרגע על עונשו הכבד, נטרפה עליו. האמת שברגע הראשון כך חשבה גם אשתו. היא לא הבינה על מה הוא מדבר. אז הוא שוב צעק: "איזה נר זה היום?". רק בפעם השלישית התעשתה והבינה וצעקה מיד: "הערב מדליקים נר שני!". כן, זה היה בבוקר יום ראשון של חנוכה תשמ"ד. ליולי אדלשטיין לא היה לוח שנה בצינוק, אבל תוך כדי מתן גזר הדין הוא שמע את התאריך הלועזי וחישב לפיו שחג החנוכה אמור לחול בימים אלה. היה חשוב לו לדעת איזה נר מדליקים היום.

ובאותו ערב, לא בצינוק של עציר אלא בתא של אסירים שכבר נשפטו, האסיר יולי אדלשטיין, בן למשפחת מתבוללים שגילה את היהדות וחזר בתשובה, השיג איכשהו שני גפרורים. הוא נעמד מול הסורגים בחלון והדליק את שני הגפרורים. "וכך", הוא סיפר לתלמידים הצעירים בביתר עילית, "עמדתי שם מול החלון, במשך כמה שניות, עד שהגפרורים ממש חרכו את האצבעות שלי. זאת הייתה אולי הדלקת הנרות הקצרה ביותר בהיסטוריה, אני לא יודע אפילו אם יצאתי ידי חובת המצווה, אבל עבורי, באותו לילה, מעט מן האור דחה הרבה מאוד חושך".

רוצים לקבל מאיתנו עוד תכנים וסרטונים מעניינים?

הכנסו לאתר מילה טובה - Milatova.org.il

רוצים לשמוע עוד על מועדון ההורים שלנו? סרקו את ברקוד:

